

49. Kto bol Poncius Pilát?

Štyridsiatadeviata z 54 otázok o Ježišovi Kristovi a Cirkvi, na ktoré odpovedá tím profesorov histórie a teológie z Navarskej univerzity.

04.01.2024

Poncius Pilát bol prefektom rímskej provincie Judea od roku 26 do roku 36 alebo začiatku roku 37. Jeho súdna právomoc sa vzťahovala aj na Samáriu a Idumeu. O jeho živote pred týmto obdobím nevieme nič isté. Titul úradu, ktorý zastával, bol

praefectus (prefekt), čo bol úrad existujúci v čase pred cisárom Claudiom. Potvrďuje to aj nápis, ktorý sa objavil v Cézarei. Titul *procurator* (prokurátor), ktorý používali niektorí starovekí autori na označenie jeho úradu, je anachronizmus. Evanjeliá používajú všeobecný titul „vladár“. Ako prefekt mal udržiavať poriadok v provincii a spravovať ju po právnej a finančnej stránke. Preto musel stáť na čele súdneho systému (ako je zaznamenané pri procese s Ježišom) a vyberať dane a poplatky na potreby provincie a Ríma. O tejto poslednej činnosti neexistujú priame dôkazy, aj keď príhoda s akvaduktom, o ktorej rozpráva Jozef Flavius (pozri nižšie), je určite jej dôsledkom. Okrem toho sa našli mince vyrazené v Jeruzaleme v rokoch 29, 30 a 31, ktoré boli bezpochyby vyrobené na príkaz Piláta. Predovšetkým sa však do dejín zapísal ako ten, kto dal príkaz na popravu Ježiša

Nazaretského. Iróniou je, že sa tým jeho meno dostalo do vyznania kresťanskej viery: „Trpel za vlády Poncia Piláta, bol ukrižovaný, umrel a bol pochovaný...“

Jeho vzťah k Židom, podľa Filóna a Jozefa Flavia, nebol vôbec dobrý. Podľa Jozefovej mienky boli Pilátove roky v Palestíne veľmi nepokojné a Filón hovorí, že charakteristickými vlastnosťami Piláta boli „skorumpovanosť, násilie, krádeže, útoky, neprístojné správanie, časté popravy väzňov bez súdneho procesu a bezhraničná krutosť“ (Gaius 302). Hoci sú tieto hodnotenia ovplyvnené zaujatosťou týchto dvoch autorov, aj evanjelium (Lk 13,1) poukazuje na jeho krutosť: Pilát zmiešal krv niektorých Galilejčanov s krvou ich obetí. Flavius a Filón tiež hovoria, že Pilát zaviedol v Jeruzaleme na počesť Tiberia insígnie, čo vyvolalo veľké pobúrenie, a preto ich nakoniec

odniesol do Cézarey. Inde Flavius tvrdí, že Pilát použil posvätné finančné prostriedky na stavbu akvaduktu. Toto rozhodnutie viedlo k vzbure, ktorá bola krvavo potlačená. Niektorí sa domnievajú, že táto udalosť je tou, o ktorej sa hovorí v Lk 13,1. Posledná udalosť, o ktorej Jozef Flavius rozpráva, je násilné potlačenie Samaritánov na vrchu Garizim koncom roka 35. V dôsledku toho vyslali Samaritáni légiu k vládcovi Sýrie, L. Vitelliovi, ktorý Piláta zosadil z funkcie. Pilát bol predvolaný do Ríma, aby sa ospravedlnil, ale prišiel až po Tiberiovej smrti. Podľa tradície, ktorú zaznamenal Eusebius, upadol do nemilosti u cisára Caligulu a nakoniec spáchal samovraždu.

V nasledujúcich storočiach o ňom vznikli najrôznejšie legendy. Niektoré mu pripisovali strašný koniec na rieke Tiber alebo vo Vienne (Francúzsko), zatiaľ čo iné

(hlavne Pilátove skutky, ktoré v stredoveku tvorili súčasť Nikodémovho evanjelia) ho predstavujú ako konvertitu na kresťanstvo spolu s jeho ženou Prokulou, ktorá je v pravoslávnej cirkvi uctievaná ako svätá za to, že bránila Ježiša (pozr. Mt 27,19). Dokonca aj samotný Pilát sa v etiópskej a koptskej cirkvi počíta medzi svätých. Ale dôležitejšie ako tieto tradície, ktoré odrážali snahu zmierniť vinu rímskeho miestodržiteľa v čase, keď sa kresťanstvo len s ťažkosťami v ríši presadzovalo, bola postava Piláta, ako ju poznáme z evanjelií. Bol to človek ľahostajný, ktorý sa nechce pozrieť pravde do očí a chce sa zapáčiť davu.

Skutočnosť, že je uvádzaný v Kréde, je však veľmi dôležitá, lebo nám pripomína, že kresťanská viera je náboženstvo historické a nie etický či filozofický koncept. Vykúpenie sa

uskutočnilo na konkrétnom mieste sveta, v Palestíne, v konkrétnom historickom čase, teda v čase keď bol Pilát prefektom v Judei.

Juan Chapa

.....

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/sk-sk/article/49-kto-bol-
poncius-pilat/](https://dev.opusdei.org/sk-sk/article/49-kto-bol-poncius-pilat/) (08.08.2025)